

Lediana Paja

Pax Deorum

poezi

Botimet PRINCI

Titulli: Pax Deorum

Autor: Lediana Stillo Paja

Redaktor: Lediana Stillo Paja

Dizajni: Shpend Bengu

© Copyright Autori, 2011

Shtypja u krye në shtypshkronjën "Kristalina"

Tiranë, prill 2011

Përmbajtja

1. E shoh dashurinë të shkruar mbi kamxhik.....	7
2. Si Valë e Detit... ..	8
3. Ç'të bëj me ty, Zot?.....	9
4. Nuk mund ta gënjesh dhimbjen.....	10
5. Reklama.....	11
6. Hello... ..	12
7. Në krahët e tu do të gjendem më pas.....	13
8. Kontakt me mitet.....	14
9. Mbrëmja.....	16
10. E përshënur.....	17
11. Rrëfim në vetë të Parë.....	18
12. Bedelizëm.....	19
13. Të shkruash të kaluarën tënde.....	21
14. Sy më sy me kobrën.....	22
15. Të jesh.....	23
16. Sakrificë.....	24
17. Historia është po ajo.....	26
18. Klepsidra.....	28
19. Brama e dyllit.....	29
20. Korça ime e largët.....	30
21. Epilogu.....	31
22. Don Kishoti sot	32
23. Dehje.....	34

24. Dimri.....	35
25. ZERO.....	36
26. Akord.....	37
27. Fundfillim.....	38
28. Kur koha të tërheq në tëmthe... ..	40
29. Bërthamëza në gojën time.....	41
30. Mumje.....	42
31. Zgjim gjinkalle.....	43
32. Pritje.....	44
33. PAX DEORUM.....	45
34. Duel me gjuhën.....	47
35. Po të flas me gjuhën e Ledas.....	48
36. Pak zjarr Prometeu.....	49
37. Pendim.....	51
38. Mos e hap kutinë e Pandorës.....	52
39. Statuja e Lirisë.....	54
40. Abstraksion.....	55
41. Dualizëm.....	57
42. Murosje.....	58
43. Abanozi im.....	59
44. Në fije të perit.....	60
45. Prerja e hënës.....	62
46. I falem mëngjesit.....	64
47. Silueta dashurie.....	65
48. Shamia e natës.....	66

49. Përhumbje.....	67
50. Fjalëkalim.....	68
51. Miku im.....	69
52. Jeta.....	70
53. Olimpi im.....	72
54. Cigani.....	74
55. Kubizëm.....	75
56. Ma fal një rreze.....	77
57. Të ecësh mbi mite... ..	79
58. Të jesh grua.....	80
59. Në prehrin e kohës.....	81
60. Pentagram i huazuar... ..	82
61. Ditëlindje e munguar	84
62. Klithma nga gremina.....	85
63. Nuk mund të jem gjeniale.....	86
64. Dashuria ime.....	87
65. Shpirti im.....	88
66. Ura e drunjtë.....	90
67. Grua memece.....	91
68. Boston - City hall.....	92
69. Kurm.....	94
70. Pas nate.....	95
71. Lëmoj lëkurën.....	96
72. Në trenin e pasdites.....	97
73. God bless America.....	98

74. Pasion.....	99
75. Shtëpiza.....	100
76. Bota në sytë e mi.....	101
77. Shembëllim.....	102
Mbasthanie (nga Primo Shllaku):	
Dy fjalë për L. Stillon dhe shkrimet e saj.....	103

1. E shoh dashurinë të shkruar mbi kamxhik

...rruazat e gjakut klithin bishtit të tij.

Në trotuarët ku parkohen dhimbjet,
një embrion kridhet në lulen e jetës.

2. Si Valë e Detit...

Në kurmin e mëngjesit shkelin cicërimat e zogjve,
shfrenuar si litarët e një anije në bord.
Përkundin ankthin e varur në spango.

Shpërfillje zogjsh. Harlisje ninulle, që rrëmben
duart plastike dhe i fsheh nëpër brima,
si të vërteta të mundshme të fallsifikuara.

Në fetusin tokësor mbillet fara e pafajsisë,
eshtrat e reve këputen si shkarpa dhe grisin pelerinat
e vertebrave të tyre, mbi horizontin rreze-munguar.

Në ecje shoh shumë hapa që ngatërrohen e bëhen nyje
rreth qendrës së shpirtit, hapa që nyjëzohen me ty,
në ty,
për ty.

Në vendin tim thonë: kur nyja ngatërrohet, pritet.
Unë them: kur nyja ngatërrohet, lëre valën e detit
ta shpjerë vetë anijen...

3. Ç'të bëj me ty, Zot?

Çfarë të bëj me ty, Zot?

Të kërkoj vetëm kur mbi mua
zëri i një papagalli i bëzan ajrit
me korda thuajse të ngjirura.

Kur dita tallazohet
mbi dorën e shtrirë timen,
unë grushtin ia fsheh detit
dhe mbi gjoks përplasen valët.

Çfarë të bëj, më thuaj, Zot?!

Kafshatën e fundit të shpresës,
e gëlltita si naforë
dhe ende e mbaj në stomak,
të patretur.

4. Nuk mund ta gënjesh dhimbjen

Nuk mund ta gënjesh dhimbjen
si fëmijën kur s'dëshiron të hajë.
Dhe as ta flijosh.

Në fletët e çdo libri më tërheq intriga,
parabola e fshehur në myshqe ndienjash
si zhardhokët e patates nën tokë.

Në gishtërinjtë e mi numërohen ëndrrat.
Dhjetë nyjet e fatit përfytin njëri tjetrin si oborrtarët
në funeralin e mbretërisë së patrashëguar.

Tek heshtjen e thyej ndër dhëmbë,
pres zemërngrirë vendimin
për një fund që nesër mund të përmbysset
dhe të bëhet fillim...

5. Reklama

Kudo që udhëtoj
nuk më ndahet reklama
e lëngut të portokalltë.

Nentucket nectars
dhe Kevin Youkilis-
një buzëqeshje naive
dhe një shkop bejzbolli.

Prapa tyre,
ndërtesat e xhamta
gëlltisin në qëndër
ngjyrën nazike të ditës...

Gjithçka fshikulluar
me indiferencën ushtarake
të manekinëve subkoshientë,
që mbi kapakët e rinj të librave
syryn do nisin ta përgjumin
me ëndrra boshe.

6. Hello...

Hello depërton zëri i Alice Tan Ridler
në sallën e veshur me melodi dhimbjeje.
20 vjet marinse kanë këmbët që trokasin metronë
si brumbuj indiferentë të kores së tokës,
me veshët e mbyllur me tampona mbytës:
- Epitaf i ditës monotone.

Dhe për një çast gjithçka përmbysset.
Bota kafshon hijen e saj,
gjinkallat hyjnizojnë këngën e fundit në shpirt
nën tingujt e violonçelit të vjetër
në ëndërr të një zhgjëndrre,
që duhej të ishte zgjuar me kohë...

7. Në krahët e tu do të gjendem më pas

Më lini ta vesh qerpikun me ëndrrën e bardhë
ta njom vargun e gjoksit me ndjenjen më të rrallë,
ta mbledh si një glob në qendër të qenies sime
dhe, si një hieroglif, t'ia dëshifroj rrotullimin.
Çdo pike të galaktikës një kryq do t'i heq;
është vendodhja jote, ajo që më tërheq,
në krahët e tu do gjendem më pas
si një metaforë që shtrihet përmbi varg...

8. Kontakt me mitet

a - Mit i përgjumur

Këmbëzbathur ecën fëmija në shtigjet e etërve
dhe gjakoset në tokën e lulekuqeve gjakkuqe...

Mbi trupin e tij valëvitet flamuri me korba të verbër
që mezi presin ta shqyejnë Prometeun e ringritur...

Fëmija qesh. Bashkon pëllëmbët.
Përkund korbat si zogj të vegjël,
rënë nga krahët e thyera të pemëve

I ushqen me gjuhë ëndrrash.
I mjekon me tinguj jehonash.
U këndon ninullën e heronjve.

Natën do i verë në gjumë në djepin e tij të kraharortë.
Ditën do i përkundë në shtratin e rinisë së tij të paardhur.

b - Apokalipsi i mitit

Kam bashkuar duart .

Gishtërinjtë krahëshqiponje
cekin paqësisht kraharorin tim antik,
veshur me stofë prej mitesh.

E ndiej si vizatohet
igrasia e thërrmimit të shekujve
mbi mollëzat që, si çangë,
gjëmojnë kohën me pendël sorre...

Deti im i kujtimit është blu,
fytyra ime – zog i rënë nga dega
me pupla pikturuar në shpinë oktapodësh,
gishtërinjtë e mardhur nga pritjet pas muresh.

E ndiej shqiponjën time çartur
në jermin e saj epileptik,
që me akrepat e orës zihet për flokësh
si i burgosuri me gardianin e burgut.

9. Mbrëmja

Mbrëmja e ndarë në ngastra katrore
çdo copë, një segment mbi ndjenjë
rradhit mëkatet si fustane mbrëmjes
si tjegull e huaj mbi shtëpi të re
dhe vargëzohen mbi qerpik të hënës
dy-tre shpirtëra, thurrur si gërshet.

Thurje e thurur mbi thuprën e jetës:
siç nderet ylberi përmbi renë e zezë.

10. E përshënur

Kam shtrirë hënën,
kolovitem në shilarësen e saj drapër..

Një fill i hollë, i tejdukshëm,
rrëshket mbi kurmin tim të brishtë
dhe degëzohet nëpër flokë,
aureolë gjëmbaçe.

Pelerina ime e ndritshme,
thith shikimet e trishta ëngjëllore
që ngulfaten në skutat verdhacuke të dhomës.

Jam në ëndërr a zhgjendër? Nuk e di.
Njoh vetëm përkundjen mbi hënën, drapër-shilarës
Dhe, mbi kokën time, aureola bashkon fillin e saj
në kërthizë të hënës...

11. Rrëfim në vetë të Parë

Mos më pyesni për emrin tim: -
Jam si ju, një endacake e verbër,
zhytur në shurdhimin e territ tim.

Në dorë mbaj një fije shkrepse
të hajthme, si korridor fundmbyllur
veshur me kalldrëme mëkatesh.

Mos më pyesni as nga vij.
Këmbët e mia janë rrëfyer
në thembra dhe gishtërinj
si dita e parë e dashurisë,
ruajtur në kornizë.

Nuk mbaj mend derën e daljes,
çatia pikon ende mbi gishtërinj
spërklat e saj të ujit qiellor.
Ndërsa unë ec e drobitur
rrugëve të kalldrërta
me diellin tim të shpuar në shpinë

12. Bedelizëm

Në netët kur asgjë nuk ndodh
me thonjtë ngulur mbi kolltuk, jam shpendi
i natës, që gjumin njerëzve ua përgjoj
me shikimin e ngulur në errësirë.

Një klithmë bishe vjen nga brenda.
Unë mbaj frymën. Peshku përpëlitet
në akuariumin me ujë të ndenjur.

Mbaj vesh.
Më shurdhon vetëm qetësia.
Marshi i milingtonave çakordohet
mbi pllakat e kuzhinës
si turma njerëzish në lakmim të luftes civile

Luftë s'ka.
Morën fund luftërat. Dhëmbët e florinjtë,
zverdhin fytyrat galakuqe, si bedelë
kërcënuar nga mikrobi i vdekjes:
Tatuazh i dhimbjes historike.

Me bulëzat e gishtave pikturoj
karikaturën e bedelizmit tonë.

Mbi xhamin e brymtë të harresës
fantazma e historisë pa të ardhme
gjuhën ia nxjerr përpjekjes sonë të fundit.

13. Të shkruash të kaluarën tënde

Të shkruash të kaluarën tënde
është si të krehësh flokët me grabujë
e të lësh jashtë disa fije bari të lig,
si thinja të padëshiruara
që mbushin prerjet e thikta të kapitujve,
zverdhur nga vjeshtat.

Të shkruash të kaluarën tënde
në pëlhurën e trupit tënd të zbuluar
si mbi një papirus të ngulfatur në myk
apo një lëkurë e regjur, harruar mbi galinë,
është si të zbusësh rrufetë e egra
që pandalur mbi shpatulla të bien
e shtratin ta shtrojnë me çarçafë të djegur.

Të shkruash të kaluarën tënde
është si t'i vjedhësh ditës
shpejtësinë e ikjes
e të ecësh me patkonj mbi erë,
të grisësh kohën e copëzat e saj
e t'i ngjitësh mbi mozaikun e kujtimeve,
të dehur keq me verë.

14. Sy më sy me kobrën

Qëndrojmë sy më sy me kobrën

në një duel zhbirues.

Nuk kafshohemi, vetëm mprehim dhëmbët

zhytyr në mistikë, me legjenda mbrujtur.

Unë mbulohem me jorgan tjegullash,

ajo ndërron lëkurën në shkurrestë.

Fshehim këmbët sikur mëkatet.

Mbi tokën e trishtë pezull rrimë.

Mbase jemi gjilpëra të dalldisura busullash

që shtyhen e tërhiqen

jug-veri, veri-jug

nga forcë e padukshme e fatit tonë.

Qëndrojmë shpinë për shpinë me kobrën

në duelin dhjetëhapësh.

Duart apo zemrat na dridhen me shumë?

Kush do ta fitojë betejën e pafund,

ajo që helm botën e mbush

apo unë, e shtëpisë gjarpërushë?...

15. Të jesh

Në bark,
djalli mban frymën.

Mbështjellë si një kulaç në pjekje
transformon qënien e një nimfe të shkretë
në një gjeraqinë të egër...

Oshëtijnë kordat vokale të saj
si trumbetë e ndryshkur
me vallen e fjetur të zgjojë...

Poshtë,
këmbët,
mbajnë peng hapat
e siluetës së statujës
që rreket të kërcejë
Requiem...

Rreth homo exemplaris
vërtitet dilema hamletiane:
Të jesh, a të mos jesh?
Ndoshta të jesh...

16. Sakrificë

Frymë...

Tërmeti në qiellin e shpirtit,
zgjoi rrahjet e shfrenuara
mbi horizont.

Duart shtrënguan dheun,
ngjeshën gishtërinjtë mbi të
për të kërkuar.. pak tokë
pak ujë,
të gjelbrën për flamur...

Maratona e zgjimit
u bë përjetim i vetes
nën thellimin e brymtë
të qiellit..

Jam shkëmb argjili
që ujit tretim,
për të pluskuar në velëzat
e hajthme të një peshku.
Frymë..
Brymë..
Tokë..

Ujë..

Veshur muret e labirinthit.

Jetë.

Kryqëzohuni kraharorit tim.

Tretmëni!...

17. Historia është po ajo

E ndiej sesi dita rrëmben timbrin e saj nga zemra ime,
nëpër shkulma mendimesh fluturoj si e marrë.
Si zog trumcak dimëror çukis mbi xhamat e ngrirë,
ku trokthi i gazit rri varur mbi një sqep të thatë,
e galaktika do të vazhdojë të rrotullohet
ndërsa toka do të gjëmojë me klithma valësh detare.

Skelete velash vërshojnë rrugëve si dallgë,
e valëvitin mbi vete shpirtërat më të rrallë.
Ata që rrahin pambarim dritën, e vjedhin
pafund anë-marrën tonë.

I shoh dhe hesht.

I dëgjoj dhe i harroj.

Zërat e turbullt më kthejnë në fluturimin e dikurshëm,
si galabun, në hobin e tij të ditës.

Marrosem dhe gërryey fundnajat e mia,
strukem në limanin e anijes së çapërdisur
pa kapiten,
pa ekuipazh,
pa bord gjithashtu..

Si njeri i Neanderthalit
që përmbi zjarr,
Hiçin kërkon të godasë
me një çekiç të pagdhendur guri...

Galaktika vazhdon të rrotullohet...
Historia marroset pas bishtit të vet....

18. Klepsidra

Mbi Klepsider
parakalojnë fosilet
në ecjen e tyre të fundit.

Një salutim tribunor,
kërcitje dhëmbësh ngadhnjimtare
ku bluhën mitet në nofullat ranore.

Mishi ka nginjur korbat me kohë
e ëndrrat shkatërruan perandoritë e iluzioneve.

Ngashërim!
Klepsidrës shpirti i ra në fund të këmbëve.
Sërish duhet përmbysur ajo...

19. Brama e dyllit

Si bramë dylli vendosur mbi një pjatë kafeje
Shtrirë jam në cektësinë e shtratit tim.
Qiriu ka kohë që është shuar.

Hiri i syve të mjegulluar,
kërkon botën ta shohë ndryshe,
në rrëpirën thepisur mbi djerrinë.

Si mbi pjatëz, vërtiten sipër meje
duar të neveritshme.
Më prekin gungën e dhjamtë, honin e kruspullosur
ku dëshirat kanë vdekur.

Një dorë,
shumë duar
vërtiten mbi trupin tim të brishtë
e më gërryejnë me thonj....

20. Korça ime e largët

Ja tek e kafshoj mollën
me dhëmbë fildishi mprehur me gocan.
Dhoma erëmon kujtimin e një kopshti
të vogël, me “barishte”, mbjellë përreth
dhe dy pemë molle prej Korçe,
diej varur në degë me aromë foshnjeje.

Rruga e kalldrëmtë shtrihet tej, tutje
me krahët e saj të kujtesës më rrëmben
si dashurinë e parë, noshtër jargavanësh
që mbi flokë varen, si çubishte fshehtare,
ku vashëza mbi luledelen kërkonte fatin,
shkruar tek petalet e shkulura të ankthit.

Sa herë kafshoj mollën e Bostonit,
dhëmbët e fildishtë ngulen në kujtesë.
Korça ime e largët tkurret në bishtak.

21. Epilogu

Përkëdhela me dhimbje
iluzionin e dashurisë.
Në brohorinë e stinës.

Mbi dorë më lëshuan
një papirus të njomë,
ku epitafi i jetës shkruhej
me mirësi dhe derte.

Epilogu dimër,
fshihet brenda shpresës,
si asgjëja e frikshme fshihet,
e unë çapitem në hyrje të shkretëtirës.

22. Don Kishoti sot ...

(meditim)

Ai vërtitet rrugëve me një kalë
Jo... ai vërtitej rrugëve me një kalë
thatim, eshtak dhe krenar
Rosinanti sot quhet mercedes...

Në kokë mban një helmetë të hekurt
Jo... mbi kokë mbante një helmetë të hekurt
qesharake, zgërdhitëse e kokëshpuese.
Sot tregon emblemën e elitës drejtuese.

Dashuron fort Dylqinjën e Tobozës
Jo... dashuroi fort Dylqinjën e Tobozës,
trashaluqen, shtrembaluqen, kokëkuqen.
Sot Dulqinjat veshin minifunde.

Ai vërtitej dikur me një kalë.
Sot me mercedez bredh ai.
Misteri i shekujve është zbuluar
si gjoksi i prostitutes në sedile.

Ai luftonte me mullinjtë e erës
Sot era fshin fjalët e tij...

Ai ishte, është, do të jetë
Krenar e qesharak,
i rremë dhe i vërtetë,
halleshumë dhe hallepak,
Don Kishoti vetë...

23. Dehje

Çdo gjë rri pezull.
Gjësende në një fluturake kosmike
lundrojnë në furkën e kohës.

Ëndrrat shpërthejnë kraharorit të tij
si alga te vogla, të gjelberta
e qëndrojnë aty, rrotull
pa gravitet dhe ato,
ashtu si vetë ai
që vërtitet rreth vetes.

Ato rrotullohen
në orbitat e tyre të iluzionit
dhe vetëshpiken
nga imazhi i pamundësisë.

Ai verbohet.

Diku në errësirë
vazhdon të shohë ëndrrën
pikturuar në kapakët e syve.

24. Dimri

Përse friksohesh nga dimri, vogëlushja ime e gjorë?

Dimri është zemra e zhgënjyer e prillit

që me shtrydhjen e reve ngushëllohet;

Ndërsa vera... (Ah vera!...), zemra e zhgënjyer e njerëzve,

që nginjet me shqyerjen e drerëve nga egërsirat e pyllit.

25. ZERO

Në rrethin e zeros,
gjarpri misterioz
kafshon vetveten...

Miti shndërrohet në eklips
e dielli gjakoset
me thonjtë e vet..

Heronj nuk ka.
Ai vetë, prijësi i legjendës,
lufton me vetveten
në hellin e zjarrtë,
vetëndezur...

Më pas,
Kujtesën e var
mbi një akrep të vjetër....

Dhe pret agimin,
e një dite të re...
Një ringjallje...

26. Akord

Një dhomë e errët
unë dhe kandili!

Në faqen e murit,
filmi njëngjyrësh i hijeve
shfaqet...

Gishtërinjtë projektohen,
Kur, në flakën verdhacuke të kandilit,
i struken.

Si zvarranikë muresh
ato zgjaten,
duke luajtur
me madhështinë
e hijeve..

Klithin muret
Pa zë!

Ndërsa sytë,
shohin membranën e amebës,
vizatuar në mur.

Prapë hije...

27. Fundfillim

I.

Kur linda
e qava botën
me mituri zanafille.

E vasha
me buzëqeshje,
si shtëpi të porsamartuarish.

I dhashë arsye,
por rritjen ma flijoi.

Hapat m'i çukiti te ngatërruara
në një fushë pa caqe e sinore,
me mendimin thurur si rrjetë merimange
qiell i drithëruar nën purtekën e frymës.

II.

Kur u rrita,
bota më qau
me grotesk milingone.

Ia dhunova shpinën
me pluhur mitesh, bluar ndër dhëmbë.

Ia njoma detet me vesën e shpirtit
dhe flokët kaçurela ia shtriva me një varg

Shpirti mbeti peng si violinë e braktisur
në sallën e zbrazët ku kurohet gjaku.

28. Kur koha të tërheq në tëmthe...

Zemra shtrydhet si një sfungjer
mbi retë e hirta të trishtimit,
pa gjak, pa ritme marshi;
tundon mbi tëmthe të bluajë kohën, ta vrasë,
ta gëlltisë dhe ta mbarsë në dy gishtërinj
si prestigjatori anonim i cirkut “Njeri”.

Një kalë tërhiqet me kapistër
si njerëzit prej kohës në tëmthe
e rrebelimin e tyre e fshehin
si lak i papunuar mbi shtizë,
ku do të punohet një triko
me inicialet e ngjarjes,
mbajtur mes dy thonjve,
nga një prestigjator anonim...

29. Bërthamëza në gojën time

Shtrënguar në dhëmbët e mi rri një bërthamë,
12 vjeçe, si sumbull e dalë nga një kajsi vogëlake
e papjekur e me lëng të athët.

Gjuha, si një nuse e re vërtitet rreth saj
sa nga e majta në të djathtë e sa nga e djathta në të majtë,
duke përkundur bërthamëzën me ninulla pa stinë.

Goja ime është fruti eremit, që vetëm një bërthamë di të bluajë
Kështu ia diktuan. Kështu e mësuan. Dhe dryni është harruar
s' di se ku. Ajo ka frikë të hapet. Qepenat i mban mbyllur
si kioskat në kohë trazirash, që dashuri bënin parreshtur
me ca plumba qorra.

Ndër dhëmbët e mi, bërthama dremit heshtjen
me ritëm hapi vajzëror.

30. Mumje

Mbi kalin e bardhë,
një mumje zgjidh fashat e zverdhura
nga thinjat e kohës dhe mermërin
nëpër dhëmbë legjendën e vet.

Ndër duar i lëvrin i njëjti pluhur:
epidemi e shënjuar e shkëmbinjve
që gërryen fort me një ashkël.

Dy bukët që do t'i varen në krahë
janë zënë me maja dhe qiqër,
të bluar mes dy gurëve.

Dhimbjet s'i ndien ende.
Duhet një qen që t'ia gërryejë me dhëmbë
dhe t'ia shpluhurojë nga smërçi që e ndrydh buzë
lumit.

Dhe pak dhe do të arrijë tek porta,
ku do të ngjyejë me psalm të ardhmen
e me mjaltë të kaluarën.

31. Zgjim gjinkalle

Nuk ka kënaqësi më të madhe
se zgjimi me këngën e gjinkallës së fjetur.
Transformi i ditë-natës, në një açkë të re.

Të shkelësh fëshfërimën e gjetheve të rëna
nuk do të thotë të jesh një bujtës
në mbretërinë e ofshamave të braktisura,

aroma e dritës mblidhet si lëmsh në fyt
në vrapin për tek e nesërmja.

Një kurth rri ngrehur në shtegun e ri...

32. Pritje

Natën e shtriva mbi pëllëmbën time
dhe e zbardha dalëngadalë
me dritën e yjeve të largët.

(më vonë i përcolla në shtëpitë e tyre
ku thuren shtresa të mëndafshta
mbi vegjën me pëlhurë si të Penelopës)

Ti qeshje ose heshtje në fotot me korniza të humbura
Në siluetat e tyre kishe ngrirë një vështtrim kalimtar,
ashtu si dhe unë para syve të tu prej ëndrre.

Dita nuk bëri dallim nga nata:
dy ushtarët e orës punonin më ngadalë
se rrahjet e zemrës sime, mardhur tek derë e pritjes.

Në gishtërinjtë e mi numrat hidhnin valle,
sytë i shihnin të cakërdisur kalimet e tyre
mbi fushën e bardhë ndarë në kuadrate.

Sa shumë e prita një këmbanë ta shungullonte,
ta shkundte kokën time mbi shtratin e njelmët
të një nate kaq punëtore...

33. PAX DEORUM

Thelb i jetës mbeti dashuria,
erozioni i shpirtit që tundon
amëshimin e zotave
mbi Olimp,

Mbi malin ku trokasin
mesazhet e dodonave
me fëshfërima të lisit plak,

unë, priftëresha e palindur,
klith me pëshpërimën e shpirtit
nën tringëllimat e tingujve zemrakë
që grimcojnë pambarim mitin.

Ashtet e mia numërojnë zgjimet.
thyejnë heshtjen
me fërgëllimën e tyre
si nofulla klepsidre.

Zëra të panjohur,
këndojnë sonatën e mbrëmjes
me gishtërinj kapërthyer
harpës së ashtit tim,

sternumit hibrid
që e lind dashurinë.

Në shpirtin e ajrosur
me paqe perëndish
bilbili i natës
i këndonte ditës
këngën e ringjalljes.
Me testamentin
- ANNUIT COEPTIS -
fshehur në kërthizë.

34. Duel me gjuhën

Gjithmonë mbetëm në luftë,
unë dhe gjuha ime.
Mes një transheje duel
plumbojmë vetveten;
Ajo është meduza
shkëmb e kthen mendimin tim.
Akil i shigjetuar
në thembrën time të dhimbjes.
Botën e kapërthejmë në zverk,
e paralizojmë me apoteoza ndryshku.
Erën e mykut gjuha ime e quan vrer.
Gjithmonë vetmbrohet në guackë kërmilli.
Si një Judë pëshpërit mallkimin e parafolur
të rrasës së sarkofagut, Anarkinë e trinisë...

35. Po të flas me gjuhën e Ledas

Eros,
perëndia e dashurisë,
po të flas me gjuhën e Ledas.
Pupla e mjelmës më është ngatërruar në flokë,
në dorë më është lëshuar veza e
Zeusit hibrid, thinjë e akrepave të orës,
me tik- tak të mardhur mbi pëllëmbë,
që plasarit guackën time.
Atë nuk e mbaj dot mbi kokë.
Historia e kafshon pak nga pak.
Veza ime ka pigment blu.
Veza ime nuk është e përdalë.
Në dorën tënde,
është fati i sime bije.
Vezët e mia pëshpërisin legjendat,
freskuar me lashtë mbrëmjeje.
Vezet e mia nuk e njohin mollën adamike
Por, në zverk mbështjellë, e kanë aromën e saj.

36. Pak zjarr Prometeu

Pishtari shuhet. Frika
kërcëllen ashklat kumbuese.
Hijen e tij e derdhin
mbi pasqyrën plagjaturë.

Nën harpën e kohës
melodia përshperitëse
i ngjan zërit të lisit shekullorsh.

Gjethet e dafinës kanë ngrirë.
Kurora ka mbetur pezull.
Mëlçia shprishet si rërë klepsidre.

Mbi Kaukaz gjëmoj dënimin:
“Jam njeriu që në shpirt
iu var monedhë pagesa”
Hesiodi ma pati thënë me kohë...

Mbi Kaukaz, retë shtrydhin tëmthat e mi.
Mbi Kaukaz, shqiponja skërmit mëlçinë time
Mbi Kaukaz, koha më ka shtrirë mbi të saj
dhe hapat e mi janë hija e akrepave të saj.

Prometeu sot pi kafenë me zotat
e mua më rëndojnë gozhdët e Hefestit.

Unë, gjysëm njeriu, që në shpirt nuk mbakam
pak zjarr prometeu...

37. Pendim

Nuk ka pendim më të madh
se të kapërdish grishjet
mbi honin e braktisur;

te firmosësh zhgjëndrrën
me ankerplast alkimisti
e t'i ndjesosh dhimbjen

Ajo është karboni i klorofiltë
që mbi shpirt mbjell farën
e hajthshmërisë së jetës...

Është gjëndra e ndienjës
që mbi petale lulesh
rrjedh si një pikë vesë.

Është zot i degëzuar
në lumin e jetës,
që nuk pendohet
për rrjedhjen e vet të çrregullt.
Është pemë që rritet me amanete,
pa mallkuar çastin e vet të lindjes...

38. Mos e hap kutinë e Pandorës

Qiejt po të pëshpërisin, duan të të ndjellin...
eksitimet e brishta, të thurura në furkat e fjalëve,
ata, s'do bëjnë tjetër, veçse,
mbi kryet tuaj do mërmërijnë, një mallkimin të lashtë,
si një mantel nate që fsheh shkëlqimin e yjeve,
me tufa mjergullash, lidhur pas çengelit të hënës...

Mos e hap kutinë e Pandorës.

Erërat mbi kokën tënde flokët do të të ngrenë peshë,
gërsheta do thurin imazhet e djallëzisë përmbi krye,
përdëllimi i dashurisë do të të fshikë zemrën,
zjarri i xhelozisë do të ta ngrijë mendjen,
do të të përpijë të tërën.

E shkreta ti, grua!

Zeusi do qeshë, do të të tallë si Pandorën!

-Një grua, nga një grua,- kolapse zemrash të vetmuara,
dashuruara, tradhëtuara, zhgënjyera, masakruar.

Në qëndër të tyre një kuti, një lojë, një enigmë, një tallje, përbuzje.

Grua!

Kureshtja është vdekje, thikë me dy teha,
kamë rrugicash e udhëkryqesh,

llamandarë të ndritshëm shpirtrash
që mbi rrugët e tyre vakin shpresa të thata.

39. Statuja e Lirisë

Rrugët e NY gumëzhijnë nga hapat
si rezonanca e shpirtrave brenda një skëterre
dhe ndalin, aty, në Wall Street Park.
Ku tezgat si gjuhë nepërkash zgjaten
me trupin pikturuar plot tatuazhe
Statujën e gjallë të njerëzimit
ëndërrfashiturën e të robëruarit .
Një memorandum, një kujtim, një ikonë, një mit..
Imazhet valëviten në mëndjen time,
dhe pse ajo qëndron aty, e palëvizur
në pritje të sorrave – tezgat
që gjumin e mëngjesit t'ia prishin
që gjakun e derdhur t'ia mpiksin
që lirinë Lirisë t'ia ndrydhin...

Ngre duart lart
dhe ia fsheh gjatësinë
mes dy gishtave të mi,
aty ku liria fillon...

40. Abstraksion

Jetojmë në KAOS!

-pëshpërijnë njerëzit e pashpresë

me zërin ngjyer në brymën e tyre klithëse

Ç'tmerr!

-gulçasin ëngjëjt nëpër ëndrra

dhe fiksojnë vibrimet e krahëve të tyre në kujtime.

Dy gojë

kqyrin qiellin e kaltër me kërshtëri

në pritje të reve, për të njomur etjen...

Një sy,

qëndron pezull mbi pelerinën e kohës

dhe shekujt thërret për ngashërim.

Rrotullohet së brendshmi,

vrapon pas hijeve të frikshme

që identitetin shfaqin në erresirë.

Ai e di ku fshihet misteri,

që frikën e tij rilind,

në çdo agim.

Atij,
i pëlqen ta zbulojë
misterin e tij,
iluziv!

Kapërthen thonjtë në mendjen e tij
dhe shpon çdo ditë retinën
lëngun e jetës së vet
për t'i shkatërruar hijet...

41. Dualizëm

Jam ëngjëlli
që një njëbrirëshi
ia shkuli të vetmin bri të tij...

Ulur mbi sferën e dualizmit,
ndërroj shëmbëllim!

Briri im
shndërrohet në mirazhe
reflekton djallëzinë...

Mbi shtratin e tharë të oqeanit
tres miresinë
ndër copa shkëmbinjsh
(ku fosilet skalitin
hijen e ekzistences).

Sfera
e lëkundjeve
mbi bosht-lavjerrësin,
rrotullohet...

Unë,
mbi të,
ngrij!

42. Murosje

Pashë një njeri të ngrirë
mbi një majë vertikale shkëmbi;
strall nga jashtë
argjilë së brendshmi,
me një hajmali varur qafës
si “sy maceje”,
që përthithte shikimin tim.
Dorëngriturin grusht,
e shqiptonte me finokun e syrit,
shkabë drithëruar
përpëlitëse.
Dhe befas mendova sikur,
sikur prej atij guri të dilte
apo prej asaj murosje të ngjallej,
- bëj be se Zeniti -
as ai s'do kishte vënd ku të fshihej...

43. Abanozi im

Rrënjët e mia
rrinë ngatërruar
pemës së një Abanozi
e koren e tokës gërryejnë çdo natë...

Flokët,
shkalafitur degëve,
rëndojnë kuroren e tyre me myshqe:
përrallën mitike që rizgjim kërkon...

Mbi to,
çdo stinë
çelin sythet e dashurise.

Flladet mbahen peng,
e si këmbanaja flakëruese
endin melodinë e mbrëmjes.

Në mbrëmje,
këmbanat sythore
oshëtijnë qiellin,
për t'i kënduar tokës,
ninullën e saj...

44. Në fije të perit

Mbi portën e kuqe
të një shtëpie gri,
rri unë e varur,
në fije të perit,
si këmbanë...

Me tingujt
e rrahjes së zemrës,
flas fjalët,
që mbytin klithjet
pa dalë ende
prej kordave të mia.

Murlani fryn thellë
që portën e kuqe
të hapur
të shtëpizës
sime gri,
që ta godasë fort,
ta oshëtijë!...

Unë
si globi

mbi lulen e jetës
psherëti
mendimet
pakuptim
që, mbi timbrin
e palindur timin,
treden...

45. Prerja e hënës

E fashuan hënën;
me lot pelinët e saj
një gotë shampanje mbushën.

Aty – këtu, disa dredhëza
lëshuan shungullimën e tyre
si ninullë të mbrëmjes...
dhe u lëkundën kotur
dorës së padukshme.

Mbi litarin e tij,
qielli flet përmallshëm
melodinë e këmbëve të përbaltura
ngjyer me nektarin e vdekjes...

...

E verbuan hënën,
thika e Kainit
shpinën e saj bekoi...

Nëpër panteone
s'do të dëgjohen më lutje
s'do piskatë askush
përgjërimet djallëzore.

Hënën e fashuan,
por hijet
ende gëlltisin
dredhëza jete,
ngjyer në lotë pelini...

46. I falem mëngjesit

Qerpikët u ngjyen me tisin e natës
një mjegull verboi shikimin tim.
Me mijëra drithërima tronditën kafazin
kristalin, kupolën e akullt nën trazim.
Një ngjizje erëmirë mikloi qenien time
të ftohur, nën të brymtin mendim.
Kafshuar nën dyshime, strukur nën një hije
si nimfa Dafinë në perëndim.
Trazuar isha, si dallga e vetmuar
që shkëmbin rreh për ngashërim,
pa shpresë qëndroja, direk anije,
furtunash, e njihja fatin tim.
Emblemën e trishtimit e flaka tej,
mbështjellë tisesh plot trazim,
mëngjesit iu luta, mantelin e artë,
lehtësisht t'ia fali trupit tim.

47. Silueta dashurie

Siluetave të dashurisë u enda
konturet e saj më fshikulluan marrëzisht
në endje dëshirash e pasionesh
imazhe zjarri skalisnin trurin tim.

Vizioni yt mbrujti qenien time,
imazh verbuar nën dehje perëndish,
me mijëra fjalë mbetën pa shkruar
buqeta puthjesh që s'vinin kurrë tek ti.

Ngatërruar rrugët e jetës dhe sot,
delirin shkrijnë ngadalë nën fantazi
në siluetat e dashurisë sime
kridhem, verbohem, psherëtij.

48. Shamia e natës

Nata mbledh veten
si anët e një shamije
palosur instiktivisht
nga duar të lodhura
në agoni..

Mbështjell copat e saj,
me thonj grisur cepave
në pritje që ritmi i ditës
ta ëmbëlsojë, me çelësat
e një pianoje të harruar...

Tastat:
shkëmbinj
buzë lumit,
thërmuar në gurëzalle
prej rrëkeve të brishta,
trumbetojnë hareshëm
marshet Çajkovskiane.
Vetëm ëndrra
çmbështjell shaminë e natës,
duke na treguar viset e ndaluara.

49. Përhumbje

Mbi valë u shtriqa
si një re në qiell,
lundrova mbi oqeane
rrotull globit tim
si një top i përpirë
nga valë kapriçioze
mbarsur në vetvete
deri në amëshim...
Utopizmi i shpirtit
më kishte rrëmbyer
në gropën thithëse të tij...
Ç'marramendje!

50. Fjalëkalim

Fjalëkalimi i frymës
nuk u gjend;
zbërthyer në atome
lodron si algë pellgu
në horizont...

Bretkosa kalimtare
përpin një prej tyre:
... sheh
ylberin ngjizur
syve të saj
të dlirtë...
... miklon
kolorin e shpresës
mbi retinë...

Fjalëkalimi i shpirtit
zbërthyer atomesh
përpihet lehtësisht
nga bretkocat e gjolit.
Fjalëkalimi im
atome zbërthyer
tretet në heshtje
në një pellg shpirti.

51. Miku im

Një mbrëmje eca rrugëve të shpirtit tënd
më pas, drejt kopshtit Eden më çoi një lumë..
Gjak- shiu derdhur mbi zemrën tënde,
ndriçonte smeraldesh si llampadar çdo udhë.

Aty, si nëpër ëndrra pallatesh klasike,
qëndronin rrotull teje me mijëra hije
e ti me gjakun tënd ua shplaje dhimbjen
dhe në nimfa e najada i shprishje...

Sa bukur kopshti yt i Edenit, miku im,
aty mahnitur prej teje kam mbetur
se kurrë në jetë s'kisha parë diku
që hija një zanë uji të kish fshehur...

52. Jeta

Jeta sështë thjesht një piskamë
as dhe një timbër këmbane
por shumë më thellë se aq:
- currilë vrapuese drejt rrjedhës së lumit
mbi shtratit e tij të tharë,
që me limfë jete ta njomë
e të kujtojë se ekziston...
Ashtu si një gaforre
që del nga uji i kripur,
me ecjen e saj së prapthi
rrugës plot rërë,
ajo lëshon ca gjurmë të çrregullta në të
si brazdë e punuar toke
me një copë të tharë kartoni...

Inekzistencë në ecje
inekzistencë në tokë
por hapat
brohorasin vetveten!
shenjën që tokës i dhuruan...
A nuk e sheh sa gëzohet ajo,
gaforja plakë; det- braktisura
për të punuar rripin e fundit të tokës së saj,

për të treguar se ekziston?...

Ç'klithmë!

Ç' angullimë mesnate !

O shpirt i flakëruar

dëshirash dhe egosh,

ekzistenca e gjurmëve

të nginj, të mëkon...!

Oh, jetë!

Ecje prej gaforrje

mbi sheshin rërëzuar,

përzier me trupat tonë...

53. Olimpi im

Prangosur qëndroj robinë e malit tim, Olimpiti,
ku eshtrat e perëndive kangjella më janë vënë,
burgosin shpirtin tim aty çdo ditë
mes predikime lutjesh, parathënë...
Të prangosur rrimë aty të gjithë,
mes hekurash fosile, dheun trashëgojmë
dhe Zeusi i ulur mbi sternumin tim
hesht, mërmërit, urdhëron, verbon.
Aty dhe Erosi ka marrë pushtet,
në majë të malit tim Olimp qëndron
aty vadit të freskëtat kujtime
dhe zemrën time peshë gjithmonë e çon.
Aty mblidhen çdo natë, nimfat dhe najadat
gurgullon i qetë Styxi im,
por dhe Prometeu, kundra perëndive,
lirinë e natës sërish e fiton.
Ja dhe Artemida teksa vjen nga gjahu
me një hap të çlirët virgjëreshe
dhe dorën e brishtë Poseidonit
ia kalon mes ballit, i fshin djersën..
Dhe hiresh shpërthen e saja bukuri
e zjarrit prometeian vazhdon të vallëzojë
me muzat dhe nimfat deri në amshim

kur dhe Perenditë prej gjumit të çojnë.
Gardiane do të bëhen të gjitha më pas,
kangjella të ngurta rreth shpirtit tim
e unë s'mund të mendoj tjetër n'atë çast,
veç se jam robinë e Olimpit tim.

54. Cigani

Flladi u mërzit;
me fishkëllima i drithëroi retë;
u ça qielli,
u çanë dhe retë;
dhe mbetën si qelqe të thyera
në një kabare;
ku frymëmarrjet anemike
treden në shtëllungat e duhanit
e mbi xhama vulosin
krenarinë e tyre
të martirizuar..

Rryli i ciganit
vazhdon të gulçasë
ethet e tij të fundit,
mbi tytën e saksofonit;
vjetruar në lashtat e pendimit.
Qielli harbohet nga lutja
që tastat e saksofonit
zhulatin në errësirë.
Retë, hedhin valle
mbi kryet e tij
ndërsa dielli,
fillon të riputhë,
koren e ftohur,
të tokës..

55. Kubizëm

Kubi rrotullohet në duart e mia
apo duart e mia rrotullohen mbi të?

Mbi boshte,
ndiej lëvizjet e kujtesës,
dejet e mia
ngjizin shpirtin tim pas tyre...

Unë rrotullohem,
lëviz mbi njollat e errëta
që mes kutish
mbjellin zbrazetira gulç-klithëse ..

Bëhem e padukshme;
depërtoj zbrazëtirën,
mbizotëroj hiçin.
Askush nuk qesh...

Jam vetëm unë
në rrotullimet e mia boshtore
Ngre piedestale iluzionesh,
(po aq të errta
sa dhe zbrazëtia ime...)

Gëlltit vetveten,
mbarsem mbi të

dhe si gojë fantazme
deformohem e shtriqem ...

Impulset me ndjekin pas
si hije,..
Më shukin,
transformojnë,
më shuajnë..

Dhe unë shoh vetveten
teksa rilind sërish
mbi një kuadrat te ri..

56. Ma fal një rreze

Është ftohtë.

Gjithçka ka ngrirë...

Shikimet e trishta

ngulin shtizat e tyre të akullta

mbi trupin tim...

Unë frymoj

të fundit afsh të ngrohtë

dhe e nder mbi petalin e trëndafilte,

rastësisht lindur në një ditë dimri.

Ma fal një rreze!

Njeri, dëgjoje lutjen time!...

Akulli është dënimi i qiellit

ndërsa ti ke harruar

skajet e thella të shpirtit

ku mirësia jote thadrohet..

Ma fal mua.

Falma një rreze.

Derdhe mbi këtë trup

që ftohet nga një pikë loti,
akull i tretur
mbi një gonxhe...

57. Të ecësh mbi mite...

Prej vitesh kam ecur mbi mite,
disa i shkela, disa i shpluhurosa
si një arkeolog relikën e sapogjetur.
Të dehura në ndjenjat e mia
shkelën përgjumjen shekullore
dhe mbi kokë më vendosen 12 midhje.
Një ditë e re. Një bekim për to,
një çast i gjunjëzuar para meje,
si një ushtar para mbretëreshës së shahut,
që turret për ta kafshuar...

58. Të jesh grua

Jeta jote është frymë. Një kopse varur
mbi pallton e sapomarrë nga pastrimi kimik,
me fill gjysëm të këputur.

Kolovitesh në lisharsen e fatit, në ulje ngritjet e tij.
Kraharori yt është epruveta ku çlirohen acidet.
Amoniaku është përumbja jote, që nën lëkurë
mpin damarët si tatuazh eklipsi. Kripa që çlirohet syve
është oksigjeni i velëzave të peshkut që vozit krenar
mbi doganën e shpirtit.

Gjithcka e numëruar me ligjësi sociale.
Ti je kopsa varur në fill
Dhe një hamall pret gjithë shpresë këputjen tënde...

59. Në prehrin e kohës

...mesdita kryqëzohet
në vertikale rrezesh.

Me trupin veshur me mozaikë
si lëkurëra gjarpri
shkëlqimin e akullt
mbi tokë lëshon.

Paralelet dhe meridianet
përthithin vështimet
dhe syngrirë presin
sinjalin e saj..

Nga përpëlitja e absurdit,
drithërima shokuese të tij,
ajo flakëron gojës
pëshpërimën e zakonshme.

Ngre sytë lart.
Koha është shenjuar
në një kryqëzim të ri.

60. Pentagram i huazuar...

Ia kreha floket erës
dhe mbi një busull të vjetër,
mykosur në rrugën e panjohur
i mbërtheva aty, tek skajet e saj,
në lindje dhe perëndim.

Një piano e moçme, harruar dikur,
pluhuron kujtimet
e myshqet i vjell plot ankesë
mbi barkun e saj,
zgavër.

Shtrengoj mollëzat e mia mbi tastat e saj,
me dheun e pashkelur
ngjyey zërin e erës
mbi pentagram...

Dhe ja.. një zog trumcak
kërkon të ulet
gjithë qejf aty, por trëmbet,
fluturon dhe ngatërrohet
me flokët e erës.
Prish notat e mia mbi të..

Ajrit shungullon
melodia e frikshme,
zogun e trondit,
e frik...

Ai rrëshket tek një tjetër fill
e bashkë me erën fluturon,
humbet...
Tretet horizontesh,
për të kapur ylberin
e jetës së tij.

Unë rrëmbej busullën
Dhe, mbi fuçinë e tharë nga vera,
e mbyll
dhe e mbys,
ujrave të oqeanit të ngrirë,
duke huazuar pentagramin...

61. Ditëlindje e munguar

Sot ora duket thjesht një fushë
dhe unë që gjendem në syrin e saj
rreshtoj vitet e mia aty.

Një metamorf,
sot dhe dje,
vendosur rrafsh
mbi njëri tjetrin
brenda një rrethi..

E ardhmja
pudroset në të sotmen,
rrëmben dorën time
dhe më shndërron
në një bosht centrifuge

Aty,
si yll,
qëndër e galaktikës
së rrugës së qumështit,
ciklon oqeani.
Pret veç një shkëndijë
ta ngrohë... ta ngrohë...

62. Klithma nga gremina

Ti vjen si kënga e zogut në pranverë
mpreh rrënjët e pemëve të vishet
kërkon vetëm gjelbërimin, ti-
bilbili i vetëm i stinë - dimrit...
Vjen dhe ikën si të ishe veç një çast,
ku mikesha kokën mbi sup të varë
dhe të brymojë qafës tënde hollacake
të fundmet kujtime të tua mjerane.
Vishen kujtimet si xhami i një dritarje
si gisht thatim mbi të shkruan: -Ku je?
E në mendjen tënde ushton veç jehona
që gremina e shpirtit ka ngritur ndër re..
Je ti, thirrje-klithmë e shpirtit dhe kordave të kohës,
që siluetën tënde përkëdhel
dhe kridhesh natyrës fshehtare
që trondit përjetimin tënd?

63. Nuk mund të jem gjeniale

Nuk mund të jesh gjeniale, - më pëshpërite
Ikonë pa mish, gjak e përjetime
pa ethe, rënkime e psherëtima
me heshtje murosur në korniza...

Nuk mund të jem gjeniale, - mendova
Ikonë e jetës ndrydhur mes hijeve,
psherëtimë shekujsh, emblemë braktisur,
vuajtje e varur në dy brirë fildishi...

64. Dashuria ime

Dashuria ime shndërrohet në mijëra copa
të pastra, të dlira...
Graviteti i shpirtit i rradhit
në një piramidë....

Pikat e lotëve ngrijnë
në kristalë smeraldi
dhe pellgun mitik e ushqejnë
me limfë jete...

Dashuria ime jeton e copëzuar
themeleve të tempujve antikë,
e, nën trysninë e mallit,
kurrë s'mund të bëhët një trup....

65. Shpirti im

Mos rri vetmuar
me pasqyrën tënde në dorë,
duke trazuar honet që shpërthejnë
kraharorit tënd zbuluar..

Një jetë u kacavare
shtigjeve të pafund të jetës
per të thithur nektarin
e nje luleje, majë shkëmbit të thepisur.

Ma jep mua pasqyrën
syve të mia ta tres.
Ti vetem qesh;
çlirohu nga gjykimi për veten...

Nëse do e thyejmë copash
çdo pasqyrë,
përbindëshi që sheh brenda teje,
nuk është i tillë.
Është si flaka e qiririt
që mirazhin pasqyron në sytë e tu ndryshe,
përmbys,
të zmadhuar,

me një gojë ciklopike,
që do të kafshojë botën.

Ah,sikur!
Sikur kjo botë të kafshohej
Nga një gojë...

A nuk mendon se ne do të ishim ndryshe?
A nuk mendon se e keqja s'do të jetojë?

Fli i qetë,
kotur prehrit tim,
dhe ëmbëlsoje gjumin...

66. Ura e drunjtë

Mbi urën e drunjtë
gdhënden me sqep
papyrusët e lashtë,
të çrregullt,
misterfshehur,
si hieroglifë dhimbjesh
lidhur me litarë flokësh
që shtriqen qiellit pa fund,
për të kapur pafundesinë
me një përqaftim.

Shqiponja mbi të
zgjat sqepin e saj
të skërmitë dhe pak
emblemën e vet,
vezën e vogël kozmike
që tkurret, tkurret
vazhdimisht....

67. Grua memece

Shoh një memece që flet
me triket e duarve
në një rrugë të Bostonit.

Era ndal shpejtësinë e saj,
vrullshëm ia rrëmben krahët e hajthme
e, si pulëbardhë goditur nga spërkat e shiut,
oshëtin shurdhërinë e botës.

Oqeani brymoi mjergullën e ftohtë
dhe ngriu çuditshëm
mbi fytyrat njerëzore.

Mjerimi pa gojë,
ligjëroi ëmbël
në gjuhën e tij të nënës,
përmes kësaj gruaje memece,
në një rrugë në Boston.

68. Boston - City hall

Zhgarraviten rrugët gëzueshëm:
të gjithë në ecje, në hapërim gjithçka
si milingonat që, në një kasolle të drunjte,
parketit ngjyrë mjalti rrëshqasin
në nuhatje ushqimi,
se koha nuk ka asnjë kuptim
derisa mbi kokë mbajnë ecjen aritmike
si ditë e përgjumur nga opiumi
që bulevardeve hiqet zvarrë.

Dhe ja, tek city hall,
ngre kokën kërcënueshëm
Gjykata e 'District Court' e
Park Plaza, si kokërr arre në vjeshtë.
Aty çdo dite gjykohet ai që ligjin përligj
apo si sklep në sy e mban
drejtësia fjalëkote që shkrehet në vaj
kur duhet përbiruar nëpër një unazë...

Kullojnë mendimet si rrëshirë
në kotësinë e këtij qyteti të pagojë,
derisa rrahim trotualet e tij
e shkelim mbi endrrat e shtirura.

Mbi leckat varfanjake, të shqepura,
qilimat e kuq përbalten pafajësisht.
Në këtë qytet të drunjtë, njerëzit
dinë vetëm se si ta tjerrin kohën
dhe erën me fildispanjë gruri.

69. Kurm

Kurmi shtrihet pëlhurës së hënës,
ku yjet rrijnë ta veshin me dliresë..
pas territ të natës, hijet xhelozuan,
kërknonin t'i shkatërronin pafajësinë.

Ajo rri aty, nën madhështinë e mbrëmjes
dhe epshi përdridhet kontureve të saj.
Si një aurore, dirigjon mes harqesh
Simfoni gëzimesh, naivitët idilor.

Linjat e saj nderen pëlhurës së hënës.
Ajo aty, në qender, madhërueshëm rri
Dhe këmbët violina luajnë gjithë mbrëmjen
Valsin erotik që trathtueshem shprish...

70. Pas nate

Aurora,
qendis ëndrrat e mia të fundit
fundbarkut të saj,
dhe ikën,
e mbarsur me amanete,
pas gjurmeve të hënës vrapon,
kokën prapa pa kthyer,
pa thënë asnjë fjalë ...

71. Lëmoj lëkurën

Prek

me duart e mia të brishta

dhe ndjej

kafazin tim,

tjerrur ndër kangjella..

Lutem

që pasmesnatën

ta ngrohë një rreze

dhe e nesërmja të jetë

me diell të vakët.

72. Në trenin e pasdites

Në trenin e pasdites gjithmonë i njehti ankth tronditës.

Një grumbull insektesh bëzitin të çorientuar
mbi një kokë njeriu, varur në një trekëndësh.

Kabinat rrinë ngjitur me mastiç, si kartonë lodrash.

Të gjitha të njëjta. Edhe njerezit, të njëjtë
humbur në peisazhin e lodhur të veshjeve të tyre. Sytë,
aroma trëndafilash të egër në vjeshtë
që shtrijnë kurmin para shiut të fundit.

Traseja si aortë shtyn monotoninë

drejt stacionit të radhës, në Maverick

Burri që shfletonte New Yorker bëhet gati të zbresë,

me xhaketën e rrudhosur në kurriz

dhe një vështrim të pashpresë anonimi.

Është fundi i një dite. Të gjithë jemi në tërheqje

si ushtarët që kthehen nga betejë e humbur,

duke llogaritur territoret që ranë në duart e të tjerëve.

Edhe heroi i fundit u zhduk. E përpiu vrima e zezë,

si kurrizin e një balene sipërfaqja e oqeanit,

papritmas, befasisht e pa gjurmë kurrfarë...

73. God bless America

Mbi bregun e detit marinsat e armatosur

nderojne mërmërinën e valëve...

Kështu shkruhet në reklamën e Government Center “The shining sea”.

Pasqyrë e këputur që hapat e valëve përpasin mbi shpinën time
dhe më dëshmojnë dënimin tim në tokën e bekuar.

Perceptimit tim i shtohet fytyra e vrazhdët e qenies pa emër.

Zgjas dorën në ajër si leshterik, çorjentuar në bregun e shkretë.

“God bless America” stampon mjerimin e hirtë,

Nënshkruar pajtueshëm me frymën tonë të përbashkët.

74. Pasion

Pasioni im nuk njeh
as të përpjeta, as tatëpjeta, jo;
ai nuk ka krahë
nuk fluturon...
as të ecë nuk di...
Me gjuhën e epshit lëpin
djersët e natës së ftohtë.

Pasioni im zvarritet
në një rrethrotullim.
Me pulsën e zemrës që gulçon,
pandjeshëm nga lëvozhga çlirohet
dhe nuk e kuptoj dot
në ka guxim apo frikë...

75. Shtëpiza

Shtëpia e kangjelltë nanuritët rrugës së panjohur të psherëtimave,
ku piskama të frikshme flakërojnë një oxhak të pandezur..

Hiresh dridhen kurmet e një gruaje nën shkëndija

që ethesh përpëlitet,

që zjarresh digjet,

që ëndrrash kridhet ndër miliona vegime...

Nata e kobshme

shtriqi duart e saj,

për të prekur pafajësinë

nën guaskën e mëkatit..

76. Bota në sytë e mi

Bota në sytë e mi është syth
me push lyer petaleve,
me aromë të myshkët,
me gurë sferikë përrenjsh,
që derdhen në fundgotat e djajve.
Dhe ndjek ritmin e një marshi
të panjohur,
të ngadaltë,
të mërzitshëm në ecjen e vet..

Bota në sytë e mi është një bebëz,
e zezë sterrë, si gropë thithëse,
që vjedh jashtëmërisht,
atë që përbrënda vesh.

E sipër mbi kore ca parazitë
milingonash,
nuk dinë se ç'janë,
harrojnë që janë,
s'mendojnë se s'do të jenë më..

77. Shembëllim

Imazhi i hënës u ul mbi det,
si toptë i qelqtë, i rënduar,
në pritje të paqes, spërkel vese
që pret të bjerë nga një barishte
e plotë, me dehje mbarsur.

Alegoria është kërmill,
me ecjen e vet të zvarrtë.
Guacka e saj si gur Sizifi
është miti mbarsur në palcën time,
me ecjen time po zvarranike,
me paqen varur në dy brirë kërmilli.

MBASTHANIE

Dy fjalë për L. Stillon dhe shkrimet e saj

Ndër ne erdhi shumë vonë letërsia granore ose, për më me delikatesë, ajo femnore. Vetkuptohet se kjo ka të bëjë me gjendjen e gjinisë së dobët në një shoqni shqiptare totalisht e përjetsisht maskiliste, edhe pse nganjëherë delnin malsive ca Tringa, Nore e ca Shote e ca Marie që e thyenin monotoninë për ta bërë fill mbas edhe më të shkretë e më shterpë pejzazhin shoqnor të jetës shqiptare në aspektin gjinor të kontributeve. Një Dora d'Istria u shfaq në mjegullnajën shqiptare si fenomen diaspore, por e randsishme është se ajo vinte pothuajse në të njëjtën kohë me George Sandin në Francë, edhe pse pa ata motive dhe në një kontekst fort të ndryshëm kultural. Ndër ne zgjimi i grave letrare pati një hov në vjetët '70, por mjerisht ai erdhi më tepër për logjikë të kërkesës së një ekuilibri aritmetik, sesa si lvizje e mbrendshme, e shtyme prej fermentesh feministe ose edhe më të gjana kulturore. Një zgjim i vërtetë erdhi në dhjetëvjetshin që pasoi ramjen e diktaturës dhe letërsia shqipe njoftoi një fluks të pazakontë letraresh gra e vajza. Mund të themi se simbas mnyrës sonë dhe jo simbas modeleve ku pati prirje përparimi, gjatë vjetëve '90, në Shqipëri fillo njëfarë revolucion i gjinor. U dukën të rij që putheshin haptaz trotuareve. Ata shoqnoheshin pa frikë edhe si çiftë, vajzat filluan cigaren dhe nëpër klube, veshnin minifunde dhe zgaqeshin deri thellë, a thue se ndër ne kish pllakosë ndonjë lngatë frigiditeti e jo që po harlisej deri në uri kolektive prirja e konsumimit seksual edhe para mnartësës, edhe para fejesës, por edhe para moshës së pubertetit.

Në ditët e sotme ky revolucion me të gjithë ekceset e veta, me të gjitha keqkuptimet e veta dhe me të gjithë zhvillimet e veta më të skajshme, nuk ka mbarue. Hakmarrja e frenimit i zgjat dukuritë përtej metrave të normalitetit dhe na jemi një pistë ku normaliteti i të tjerëve është abnormalitet për ne e anasjelltas.

Siç ishte e pritshme, edhe femna shqiptare do të merrte pjesë në këtë lvizje dhe ajo, bile, do të bëhej edhe faktor.

Ajo që po ndodhte dhe kryhej në rrugë, në shkollë, në familje, në mjedise shlodhje dhe dëfrimi, po e markonte tashmë shoqinë shqiptare dhe dalëngadalë po merrte statusin e zakonit, pra, të ritualit, të së lejueshmes, të së zakonshmes. Por nuk mund të kuptohet kurr si i plotë ky revolucion, poqese mbrenda shoqnisë shqiptare nuk do të faktorizohej grueja si subjekt krijues dhe si subjekt lirie. Krijimi dhe liria janë faktorët më të epërm të emancipimit njerzor. Krijimtaria është më e natyrshme tek gratë, por liria duhet pa si përdorim i jetës dhe disponibilitet i vetvetes.

Në fushën e letrave erdhi krejt papritmas një dallgë emnash femnorë me tema dhe shtjellime nga më të guximshmet, nga më të përsertat, nga më të “rrezikshmet” që deri atëherë bënë pjesë në zonë të thella mbrenda territoreve të tabusë dhe të pahijshmes. Ndër më të rejat kisha me përmendë L.Dushin, M.Brahajn, L.Lleshanakun, A.Velajn, Y.Filipin etj. Shum afër frymës së tyre, edhe pse e emigrueme prej vjetësh në Amerikë, qëndron edhe Ledian Stillo, autore e këtij vllimi me poezi.

L.Stillo ngrihet me gjithë peshën e zanit të saj të panjoftun me fillue një kangë soliste, gati-gati si një *vox clamantis in deserto*. Kuraja është një e dhanë e dukshme. Ka kohë që letërsia ndër ne është konceptue si individualizëm dhe kjo autore ban

sigurisht pjesë në këtë rrjedhë. Por ndryshimet mes ktyne autoresh femna, edhe pse sillen në të njëjtin oborr, kanë edhe veçantitë e veta. Masa e ndryshimit varet nga masa e nevojës që secila prej tyre ndien për me u shpërfaqë si dinjitare e gjinisë së vet e sa e gatshme është me e afishue për sytë e lexuesve ngjashmëninë e rastit personal me rastin që prek ndjeshmëninë e përgjithshme. Sidoqoftë, ai “revolucion gjinor” që filloi tek na me një përmbysje të fortë të traditës së “femnës së heshtun dhe të pagojë”, tek autoret dhe shkrueset e poezisë zbulon nuancën e një përpjekje që ata fakte, të cilat në jetë janë kthye e po kthehen në *zakone të shoqnisë*, të mos mbeten me aq, por të kthehen edhe në fakte *kulture* dhe *spiritualiteti, lirie dhe sfide* ndaj establishmentit moral. Në ket kontekst kontributi i tyre letrar merr një randsi të veçantë dhe letrat shqipe po i rikuperojnë vonesat dhe ngurrimet e gjata që u shkaktuen prej zhvillimesh kaotike të të gjitha historive tona. Mund të themi, pra, me njëfarë sigurie se është në zhvillim e sipër njëfarë përpjekje për ta kthye problemin dhe konfliktin latent ndërjgjinor në një fakt të hapët kulture, për ta shtruar atë në dritë të diellit dhe për t’i hapë rrugë lirisë së fjalës publike e të rrëfimit tek grueja.

Ky fakt nuk ka qenë kurr i lehtë ndër ne. Kemi pasë censurë, autocensurë, kanune, izolim njerzor, kolektivizëm, shtypje fizike mbi përparësitë mendore dhe intelektive, dashuni të kaparueme dhe marrveshtje të parashikueshme, kontrata të përjetshme dhe hierarki të patrandshme. Në kështu me fugaturë kaq të hollë, zor se mund të lindeshin lule për pëlqimin tonë.

Autorja e *Pax deorum* (*Paqja e perëndive*) ka edhe ajo dilemat e angushtitë e saj sa ekzistenciale, aq edhe krijimtare. Ajo e shef artin si librim dhe si liri. Ka vendosë në një çast të jetës së saj ta përdorë jetën dhe veten e saj në ket drejtim. Ky

ka qenë një akt i kulluet lirie, aq më tepër që ajo nuk vjen prej formimesh të mirfillta letrare, por prej shkencash racionale dhe numerike, kisha me thanë. Në njerin krah e brengosin përjetimet dhe në anën tjetër rropatet në kërkim të një formule shprehje ku perdisa që do të ngrejë ajo mbi rrëfjen e vet, të mos merret si fakt personal ose si një miniCV e saj. Ky perpleksitet i pafajshëm është rrugë e detyrueshme për të gjithë krijuesit, të cilët, sa kërkojnë të mprojnë privatsinë, aq janë të kujdesshëm që tingllimi në artin që krijojnë, të jetë ku e ku më i gjanë e ma i thellë se përjetimi i tyre privat.

L.Stillo ka gjithkund problem me rrëfimin e saj artistik. Ecunia e rrëfimit të saj i përnet itinerarit të shtrëgjullt të një urithi që dëshiron të mbahet sa më afër syprinës së dheut – pra, shfaqjes – por shpesh herë gabon dhe e shpon cipën e dheut dhe del tamam mbi sipërfaqe, atje ku ka më pak dëshirë me dalë. Ky kujdes dhe ky ravim fare afër të vërtetave, që asaj i japin energjinë për me krijuar, por dhe kalkulimet e dala huq për të mos e çu cipën, përbajnë atë vlerë shumë gjenuine të vargjeve të saj. Ajo nuk kontrollohet dot, e vërteta e saj shpesh ka tingullin e së vërtetës artistike dhe ajo nuk ndihet më individ, por energji krijuese dhe shpërthyes. Edhe pse në faza ende rudimentale që ajo mund t'i përmirësojë me anë studimesh e pune pingule mbi kto që themi, autorja ka filluar me i pasë mjetet e vetndjemjes artistike, të atij realiteti hiperreal ku rrëfimi i intimitetit është njëkohësisht edhe rrëfim sugjestiv e estetik. Ajo e kupton se ti ke në dorë vetëm intimitetin dhe privatsinë tande, por kur pasqyrimi i saj mbrrin universalen, ai të ka rrëshqitë tashmë prej dore dhe nuk është diçka e jotja më. Takimi me “shpronësimin intim” të krijuesit është një fazë fatlume, me të cilën, them unë, autorja na duket se ka filluar me u takuar. Dhe meqë, ky është

edhe libri i saj i dytë, tashmâ dikush edhe mund të hjekë një diagramë për ta hetue tendencën. Autorja po shkon ngadalë por, me vetdije, drejt një distilimi mâ epror dhe një sublimimi mâ metamorfozik të përjetimit drejt substancës eterike të artit dhe të estetikës.

Libri i saj i parë me poezi *Lotët e nimfës* (2008) paraqet shêja të dukshme ku vargnimi merr detyra kriptogramatike. Mungon kontakti me universalen dhe poezitë kanë tingllim të ngushtë. Edhe pse emotiviteti i tyre ka intensitet t naltë, ato nuk rezonojnë si të vërteta mâ të gjana. Autorja L.Stillo edhe në ket vllim ngurron. Ngurrimi i saj ka marrë një formë të re. Ketë herë ajo u sillet miteve dhe mitologjisë edhe si model ngjarjesh e interpretimesh, por edhe si paravent që mpron e mshef prej synit mizor të kërshtërisë. Tue perifrazue Biblën, dikush edhe mund të thoshte: Të panumurta rrugët e krijuesve.

Tiranë, pranverë 2011

P. Shllaku